

“Re-construir” la intervenció psicopedagògica, repte de futur

DOI: <https://doi.org/10.32093/ambits.vi56.5034>

Vivim temps de trànsit en què l'esdevenir de les institucions socialment responsables dels processos de formació i socialització de les persones les advoca a profundes transformacions. El mateix succeeix amb els professionals que hi intervenen, un d'ells l'assessor/orientador psicopedagògic[1]. Aquesta evidència, exposada en els darrers números de la revista, va adquirint la forma d'una constatació palpable des de mitjans del 2021, en especial en allò que fa referència a la rellevància de la intervenció psicopedagògica pública en els centres educatius i en la manera com organitzar-la. Les evidències que quelcom està canviant s'estan fent paleses en la pràctica diària dels professionals, vegem-ne tres exemples.

La publicació el maig del 2021 del *Decret d'organització de l'orientació educativa i professional en el sistema educatiu valencià* ha suposat la reconversió de les estructures organitzatives de la intervenció psicopedagògica en els centres i s'ha passat d'una organització en equips de sector a integrar, malgrat el manteniment d'una certa configuració com a professionals de zona, l'orientador educatiu en els claustres dels centres com un professional específic amb unes tasques regulades des de l'administració educativa.

El setembre del mateix any, l'informe *l'Educació Inclusiva a Catalunya*, elaborat amb la participació de diferents agents educatius i socials (professionals dels EAP, inspecció, administració educativa, directores de centres, col·legis professionals, representants de la Plataforma Ciutadana per l'Escola Inclusiva...) passà balanç del Decret 150/2017 que regula l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu i n'avaluà el seu l'impacte, fent especial incidència en la resposta educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE) i al paper dels Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP). L'informe no qüestiona l'actual organització en equips de sector sinó que advoca per “*redefinir*” el seu paper i funcionament.

En una línia similar de reformulació de l'atenció als centres educatius, els Equipos de Orientación Educativa y Psicopedagógica (EOEP) de la Comunitat de Madrid han vist com en la circular de funcionament pel curs 21/22, es modifiquen les condicions laborals dels equips, reduint notablement el temps dedicat a la coordinació amb el sector i a l'organització interna. Indirectament, les potencialitats del treball en equip i contextualitzat (reflexió conjunta, presa de decisions col·legiada, mirada global de les necessitats dels centres i del sector...) queden greument posades en entredit.

Tant el decret valencià com l'informe català i les instruccions de principi de curs de la comunitat de Madrid posen en evidència la necessitat i la urgència de debatre i

concretar quines són avui les finalitats, funcions i formes organitzatives de la intervenció psicopedagògica pública que millor poden respondre a les noves i creixents necessitats del sistema educatiu. És aquest un procés que no es qüestiona ni des dels mateixos professionals ni des dels responsables i tècnics administratius.

En aquest context, des d'ÀMBITS pensem que les exigències de rigor, reflexió i anàlisi associades al procés de redefinició endegat plantegen dos requisits fonamentals:

- ha de comptar amb la participació directa dels professionals en exercici i d'altres agents de la comunitat educativa (des dels àmbits universitaris i col·legials fins a les associacions i plataformes ciutadanes);
- les diferents actuacions que es prevegin han de contemplar-se des de la coherència d'un model global i general de l'orientació educativa en les diferents etapes i processos educatius i formatius, en tant que entenem que més enllà de la redefinició de les finalitats, funcions, rol i organització de la intervenció psicopedagògica pública el que està en debat i construcció és el model d'escola inclusiva.

Amb aquesta doble voluntat, des d'ÀMBITS ens hem marcat l'objectiu d'incentivar i facilitar la participació dels professionals dels equips de sector, dels orientadors de centre i d'altres agents educatius en la reflexió i anàlisi de la professió, construint debats i formulant propostes. **Benvinguda sigui la reflexió i la construcció conjunta. Animeu-vos-hi!**

Joan Serra Capallera

Director d'Àmbits de Psicopedagogia i Orientació

Referències Bibliogràfiques

DECRET 72/2021, de 21 de maig, del Consell, d'organització de l'orientació educativa i professional en el sistema educatiu valencià.

L'educació Inclusiva a Catalunya. Setembre 2021 (2021). Barcelona: Síndic de Greus de Catalunya.

La detecció de l'alumnat amb necessitats educatives específiques i ús de la reserva de plaça. Proposta per al desplegament del Decret 11/2021 (2021). Barcelona: Síndic de Greus de Catalunya.

Nota:

[1] De cara a fer més àgil la lectura, utilitzarem els genèrics masculins assessor, orientador, educador..., amb el ben entès de que estem parlant d'assessores i assessors, orientadors i orientadores, educadores i educadors...